ای ابوذر، تو ضعیف و ناتوانی و این مسئولیت ها امانت است و روز قیامت مایه ی رسوایی و پشیمانی خواهد بود؛ مگر برای کسی که آن را با رعایت حقّش بپذیرد و به وظیفه ی خود در این مسئولیت عمل نماید.

از ابوذر رضی الله عنه روایت است که می گوید: گفتم: ای رسول خدا، آیا از من در مسئولیتی استفاده نمی کنی؟ پس رسول الله صلی الله علیه وسلم با دستش به شانه ی وی زد و سپس فرمود: «يَا أَبَا ذَرٍّ، إِنَّكَ ضَعِيفٌ، وَإِنَّهَا أَمَانَةٌ، وَإِنَّهَا يَوْمَ القِيَامَةِ خِزْيٌ وَنَدَامَةٌ، إِلاَّ مَنْ أَخَذَهَا بِحَقِّهَا، وَأَدَّى الَّذِي عَلَيهِ فِيهَا»: «ای ابوذر، تو ضعیف و ناتوانی و این مسئولیت ها امانت است و روز قیامت مایه ی رسوایی و پشیمانی خواهد بود؛ مگر برای کسی که آن را با رعایت حقّش بپذیرد و به وظیفه ی خود در این مسئولیت عمل نماید».

[صحیح است] [به روایت مسلم]

ابوذر رضی الله عنه خبر می دهد که رسول الله صلی الله علیه وسلم او را نصیحتی در باب امارت و عهده دار شدن مسئولیت نمود؛ و این زمانی بود که ابوذر رضی الله عنه از ایشان درخواست مسئولیتی در امور مسلمانان نمود؛ این بود که رسول الله صلی الله علیه وسلم به وی فرمود: «تو ضعیف و ناتوان هستی». این سخن، اندکی بر انسان گران تمام می شود اما امانت اقتضا می کند انسان به وصفی توصیف شود که در او وجود دارد؛ اگر قوی هست قوی و اگر ضعیف است ضعیف توصیف گردد؛ و این خود دلیلی بر آن است که برای امارت، قوی بودن و امین بودن شرط است. چون رسول الله صلی الله علیه وسلم در ادامه فرمودند: «آن امانت است». بنابراین اگر دو صفت امانتداری و قوی بودن در کسی وجود داشته باشد، درواقع صفاتی را که با آنها می تواند امیر و مسئول باشد داراست. اما اگر قوی باشد و امین نباشد یا امین باشد و قوی نباشد یا ضعیف باشد و امین نباشد، در هر سه حالت نمی تواند امیر باشد. بنابراین باید به کسانی مسئولیت داده شود که قوی هستند؛ چنین کسی می تواند برای مردم مفید باشد؛ مردم نیاز به قدرت دارند و اگر قدرت و قوتی نباشد و احیانا با ضعف در دینداری همراه باشد، امور مسلمانان ضایع می گردد. این حدیث اصل بزرگی در دوری از انواع مسئولیت ها می باشد به ویژه برای کسانی که در پرداختن به وظایف موجود در این مسئولیت ها ضعیف هستند. اما اینکه در حدیث آمده: «روز قیامت مایه ی رسوایی و پشیمانی خواهد بود». در حق کسی است که مسئولیتی بر عهده می گیرد که شایستگی و اهلیت آن را ندارد یا اینکه شایستگی آن را دارد اما عدالت را رعایت نمی کند. الله متعال چنین مسئولانی را در روز قیامت خوار و زبون و رسوا می نماید و خود از کرده ی خود پشیمان می شوند. اما کسانی که اهلیت و شایستگی مسئولیتی را داشته اند که به آنها سپرده شده است و عدالت را رعایت کرده اند، شامل وعید مذکور در حدیث نمی شوند. و به همین دلیل است که رسول الله صلی الله علیه وسلم در ادامه می فرماید: «مگر برای کسی که آن را با رعایت حقّش بپذیرد و به وظیفه ی خود در این مسئولیت عمل نماید». چون هرکس مسئولیتی را با رعایت حقش بپذیرد، فضل بزرگی در انتظار اوست چنانکه در احادیث صحیح آمده است: «سَبْعَةٌ يُظِلُّهُمْ اللَّهُ فِي ظِلِّهِ»: «هفت گروه هستند که الله آنها را در زیر سایه ی عرش خود جای می دهد». و یکی از آنها «امام عادل» است. و در حدیثی آمده است: «إِنَّ الْمُقسِطينَ عِنْدَ اللَّهِ عَلى مَنابِرَ مِنْ نور يَوْمَ الْقِيَامَةِ»: «دادگران در روز قیامت نزد الله متعال بر منابری از نور قرار دارند».

لجنة الدعوة الإلكترونية
EDC
E-Da'wah Committee

النجاة الخيرية
ALNAJAT CHARITY